

Aangename verbreding van het eigen blikveld

Tekst Sander Grip Foto Bart van Vliet

Durf het maar: de advocaat die ooit tegenover je stond in de rechtszaal betrekken bij een eigen project. Klaas Werkhorst deed het. Sinds dit jaar werkt hij samen met Christien Saris van Stibbe aan een kabinetsreactie op een advies van de Raad van State over bestuurlijke boetes. Een vruchtbare samenwerking, zolang beide partijen de scheidslijn van elkaars werk in de gaten houden.

“Wij begonnen als professionele tegenstanders”, trapt Klaas af in Petit Café de Resident, dat onlangs opende in het verbouwde pand van de ministeries van VWS en SZW. “Ik werkte voorheen bij SZW en een aantal cliënten van Christien had flinke boetes gekregen van de Arbeidsinspectie, die ze via Stibbe aanvochten. We stonden letterlijk tegenover elkaar in de rechtszaal.” Christien bleek een geduchte tegenstander met enorme dossierkennis. Daar kwam bij dat zij een gezaghebbend preadvies had geschreven over de evenredigheid van bestuurlijke boetes: “Ik heb de jurisprudentie van de hoogste bestuursrechters geanalyseerd om te achterhalen wanneer er reden is voor matiging van boetes en zag grote verschillen in de uitspraken.” Precies deze ervaringen vormden de basis voor hun latere samenwerking bij VenJ. Klaas: “Als je elkaar zakelijk in de ogen kunt kijken zonder het conflict mee te laten spelen in de persoonlijke omgang, dan kun je zowel binnen als buiten de rechtszaal met elkaar door één deur.”

Frisse blik van buiten

Dit jaar gingen ze daadwerkelijk samenwerken. Aanleiding was een advies van de Raad van State uit 2015 over de evenredigheid van bestuurlijke boetes. Volgens de Raad is de boete als handhavingsinstrument doorgeschoten. Er is meer aandacht nodig voor rechtsbescherming voor burgers en bedrijven die een bestuurlijke boete krijgen opgelegd. “Dan moet de overheid komen met een kabinetsreactie om aan te geven hoe ze de rechtsgelijkheid garandeert”, stelt Klaas nadat hij een slok van zijn cappuccino genomen heeft. “Alle ministeries gebruiken de bestuurlijke boete, maar VenJ is het coördinerende departement. Een reactie vanuit VenJ op dit advies wordt dus verwacht.” Klaas wilde de reactie niet maken zonder ook een frisse blik van buiten binnen te halen. “Ik dacht direct aan Christien.” En zo kwam ook Christien naar VenJ. Tijdelijk en voor één dag in de week. De andere dagen werkt ze bij Stibbe.

Universeel vs. individueel

Zomaar een uitgemaakte zaak was de samenwerking overigens niet. Aan beide kanten vroeg het uitleg om de match te realiseren. Dat het gebeurde, heeft grotendeels te maken met de lef van beide partijen om buiten de gebaande paden te denken. Christien: “Voor beide partijen was het belangrijk dat er een strikte scheiding in het werk zou komen. Ik houd me dus bij VenJ niet bezig met dossiers die ik bij Stibbe behandel, en andersom. Daarnaast werk ik bij VenJ aan de kabinetsreactie en dat is beleidswerk, geen advocatenwerk.”

Ze brengt daarbij echt een ander geluid binnen de muren van het departement. “Als de uitvoering van boetebeleid leidt tot een 'one size fits all' benadering ontstaan er problemen bij burgers en bedrijven die met handhaving worden geconfronteerd. Maar elk geval is uniek. Ik probeer inzichtelijk te maken wat de gevolgen zijn van zo'n universele regel op individuele cases.”

Een noodzakelijke nuance, meent Klaas. “Je hebt beide kanten van het verhaal nodig: die van ons en die van bedrijven en burgers die een bestuurlijke boete krijgen. Iedereen heeft zijn eigen handelingsperspectief en wij zitten nou eenmaal ook in een politieke omgeving die ons handelen bepaalt. De dialoog tussen de samenleving en de overheid vindt nu nog vaak plaats nádat de wetten en regels al zijn vastgesteld. Via Christien halen wij die dialoog naar de voorkant van het proces, voordat alles daadwerkelijk in wetten en regels vastligt.”

'Als de uitvoering van boetebeleid leidt tot een "one size fits all" benadering ontstaan er problemen bij burgers en bedrijven die met handhaving worden geconfronteerd.'

Louterend

Christien en Klaas weten één ding zeker: de spreekwoordelijke ‘vijand’ binnenhalen kan louterend werken. Klaas: “Ik ben me beter bewust van wat de overheid losmaakt met haar beleid, wetten en regels. Een boete is voor ons iets monomaans. Een beslissing zonder al te veel gevoel. Ik zie via Christien wat het betekent voor een ondernemer als hij wordt geconfronteerd met een bestuurlijke boete. Behalve dat hij een flink bedrag moet betalen, kost het hem veel tijd en kan het stigmatiserend werken. De impact is groot en daar ben je je in Den Haag niet zomaar van bewust.”